

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Економіка підприємств»

Ступінь вищої освіти - «Бакалавр»
Спеціальність 181 Харчові технології
Освітня програма «Харчові технології»
Рік навчання 1, семестр 2
Форма навчання скорочена (денна)
Кількість кредитів ECTS 4
Мова викладання українська

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

Ємцев Віктор Іванович
Viem17@gmail.com
Тел 050 334 70 47
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2384>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Економіка підприємств» закладає основи формування у майбутніх спеціалістів ринкового мислення, озброює їх науковою методологією прийняття управлінських рішень, пов'язаних із стратегією розвитку підприємства, підвищення рівня його конкурентоспроможності на внутрішньому та міжнародному ринках, удосконалення механізму мотивації праці, підвищення ефективності інвестиційних проектів.

Головна задача вивчення дисципліни - закласти у майбутніх фахівців навички самоосвіти, основи ринкового мислення та аналізу, надати їм необхідний комплекс знань та навичок щодо можливості свідомо оцінювати конкретні ситуації, що виникають у процесі економічної діяльності підприємства та приймати самостійні управлінські рішення з проведення техніко-економічних розрахунків та обґрунтування доцільності започаткування певного виду бізнесу, планування ресурсного забезпечення бізнесу, обсягів виробництва і збуту продукції, ефективного управління діяльністю підприємств всіх форм власності. Майбутній спеціаліст повинен знати існуючу в країні систему оподаткування, а також вміти розраховувати собівартість виробництва одиниці продукції, планувати обсяги її реалізації, розраховувати ціни на продукцію та послуги, розраховувати прибуток, визначати рентабельність продукції та діяльності підприємства тощо.

Структуру та зміст курсу побудовано таким чином, щоб здобувач вищої освіти навчився формулювати актуальні, практичні, своєчасні, науково-обґрунтовані та прораховані пропозиції, щодо покращення ефективності діяльності підприємства (не залежно від розміру, організаційно-правової форми та мети господарювання).

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі різного рівня складності у процесі навчання, із застосуванням базових теоретичних знань, розвинутої системи логічного мислення, комплексу теорій та методів фундаментальних і прикладних наук та розв'язувати практичні проблеми технічного і технологічного характеру у виробничих умовах підприємств харчової промисловості та ресторанного господарства

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 5. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК6. Здатність укладати ділову документацію та проводити технологічні та економічні розрахунки.

СК11. Здатність розробляти та впроваджувати ефективні методи організації праці, нести відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб.

СК13. Здатність підвищувати ефективність виробництва, впроваджувати сучасні системи менеджменту.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН3. Уміти застосовувати інформаційні та комунікаційні технології для інформаційного забезпечення професійної діяльності та проведення досліджень прикладного характеру.

ПРН20. Вміти укладати ділову документацію державною мовою

ПРН25. Виявляти творчу ініціативу з питань ринкової трансформації економіки.

ПРН27. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства, вести здоровий спосіб життя

СТРУКТУРА ДИЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ практичні/ самостійна робота) кількість годин за кжною формою	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Змістовий модуль 1. Підприємство в сучасній системі господарювання				56
Тема 1. Види підприємств харчової промисловості, їх організаційно-правові форми	1/2/7	Знати Основні риси і види підприємств та основні елементи його внутрішнього та зовнішнього середовища. Основні організаційно-правові форми існування підприємств та їх об'єднань. Сутність, принципи планування та види планів.	<i>Підготовка до лекцій</i> (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в eLearn).	<i>Виконання та задача практичних робіт</i> – зараховано. <i>Модульна тестова робота</i> в eLearn. <i>Самостійна робота</i> – згідно з журналом оцінювання в eLearn.
Тема 2. Сучасний стан та проблеми ресурсного забезпечення діяльності підприємств галузі.	1/2/7	Структуру та показники використання всіх видів активів підприємства. Алгоритм планування чисельності робітників, шляхи збільшення продуктивності праці.	<i>Виконання та задача реферату</i> (теми надані в eLearn).	
Тема 3. Основні засоби підприємств галузі	1/4/7	Методи мотивації. Сутність, функції, форми та системи заробітної плати.		
Тема 4. Оборотні кошти підприємств галузі	1/4/7	Вміти підбирати організаційно-правову форму підприємства, організаційну та виробничу структури управління підприємством, вибирати форми, системи та розраховувати заробітну плату, визначати систему оподаткування, аналізувати та оцінювати рівень використання активів підприємства.	<i>Виконання самостійної роботи</i> (завдання в методичних рекомендаціях та eLearn).	
Тема 5. Персонал підприємства і оплата праці	1/4/7	Використовувати методи та методики для розробки бізнес-ідей, вибору форм організації бізнесу та забезпечення ефективності його діяльності за рахунок покращення використання всіх активів підприємства.	<i>Підготовка та написання модульної контрольної роботи</i> (тестова - в eLearn).	
Змістовий модуль 2. Розвиток діяльності підприємств галузі				24

Тема 6. Інвестиційні ресурси підприємств харчової промисловості	2/2/8	Знати Сутність та види інновацій, джерела фінансування, методика оцінки економічної ефективності їх впровадження, сутність, вид, позитивні та негативні риси аутсорсингу, бенчмаркінгу, франчайзингу та лізингу. Вміти планувати витрати на придбання всіх видів ресурсів, необхідних для ведення інноваційної діяльності, розробляти кошторис повних витрат на її проведення та визначати доцільність їх здійснення. Використовувати сучасні інноваційні технології для забезпечення зменшення собівартості виробництва продукції та конкурентоспроможності продукції та підприємства на відповідних ринках.	<i>Підготовка до лекцій</i> (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в eLearn). <i>Виконання та здача реферату</i> (теми надані в eLearn). <i>Виконання самостійної роботи</i> (завдання в методичних рекомендаціях та eLearn). <i>Підготовка та написання модульної контрольної роботи</i> (тестова - в eLearn).	<i>Виконання та здача лабораторних робіт</i> – зараховано. <i>Модульна тестова робота</i> в eLearn. <i>Самостійна робота</i> – згідно з журналом оцінювання в eLearn.
Тема 7. Інноваційна діяльність підприємств харчової промисловості	2/2/8			
Модуль 3. Основи підприємницької діяльності				36
Тема 8. Витрати і ціни на продукцію підприємств харчової промисловості	2/4/8	Знати Правові основи підприємницької діяльності в Україні. Алгоритм реєстрації підприємницьких структур. Перелік, структуру та зміст засновницьких документів. Систему оподаткування в Україні. Сутність, зміст та стандарти розробки бізнес-плану. Алгоритм розрахунку собівартості,	Підготовка до лекцій (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в eLearn).	
Тема 9. Фінансово-економічні результати діяльності суб'єктів господарювання	2/4/8			

Тема 10. Сутність та стан підприємницької діяльності в Україні та світі	2/2/8	ціни, методи ціноутворення, ОТЕП та алгоритм їх визначення Вміти розробити засновницькі документи, бізнес-план та визначити джерела фінансування його впровадження, а також шляхи виходу з проекту в разі його невдачі. Розрахувати собівартість виробництва одиниці продукції та всі ОТЕП, що характеризують діяльність підприємства Використовувати сучасні методи визначення перспективності та доцільності започаткування певного виду бізнесу, шляхом визначення та аналізу показників економічної ефективності впровадження бізнесу або проекту.	Виконання та здача реферату (теми надані в eLearn). Виконання самостійної роботи (завдання в методичних рекомендаціях та eLearn). Підготовка та написання модульної контрольної роботи (тестова - в eLearn).	
Всього	15/30/75	-	-	70 100*0,7 (максимум 70 балів)
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перекладання:</i>	Здобувач повинен здавати усі роботи в заплановані терміни до закінчення вивчення поточного модуля. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання модульної контрольної роботи відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) і дозволяється в термін до закінчення наступного модуля).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування, використання мобільних девайсів, додаткової літератури під час модульних контрольних робіт, заліків та екзаменів заборонено. Письмові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування лекційних та практичних занять є обов'язковим для всіх здобувачів. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись згідно з індивідуальним навчальним планом, затвердженим у визначеному порядку. Пропущені лекції, після їх опрацювання здобувачем вищої освіти, відпрацьовуються у вигляді співбесіди з викладачем або в он-лайн формі.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Законодавча та нормативно-правова

1. Конституція України (офіц. текст за станом на 1 січня 2024 р.) / – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>
2. Господарський кодекс України (офіц. текст: за станом на 20 січня 2019 р.) / Верховна Рада України. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Кодекс законів про працю України з постатейними матеріалами (офіц. текст у редакції від 18.05.2024) / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
4. Податковий Кодекс України (редакція від 01.04.2024,)// [Електронний ресурс]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
5. «Про оплату праці» Закон України від 24.03.1995 р. №108/95-ВР (редакція від 27.04.2024)// URL: <https://www.profiwins.com.ua/ru/legislation/laws/95.html>
- 6.«Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» Закон України №755-IV від 15.05.2003р. (редакція від 01.01.2024)// URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>
7. «Про акціонерні товариства» Закон України: [із змінами та доповненнями станом на 01.01.2022р] // URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/t080514?an=979>
8. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» Закон України «: (редакція від 26.10.2023) // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15#Text>
9. «Про колективні договори і угоди» Закон України (редакція від 11.12.2022) // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12#Text>
10. «Про відпустки» Закон України: (редакція від 24.12.2023) // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80#Text>
12. «Про господарські товариства» Закон України (редакція від 31.03.2023) // URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T157600.html
13. «Про цінні папери та фондовий ринок» Закон України (редакція від 27.04.2024,)// URL: <https://www.nssmc.gov.ua/documents/zakon-ukrani-pro-tsnn-papери-ta-fondoviy-rinok>

14. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : [станом на 01.12.2023 р] // URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>

15. Положення про порядок створення та функціонування технопарків та інноваційних структур інших типів : [постанова КМУ : від 22 травня 1996 р. № 549 (редакція від 25.08.2004,)] // URL:

[http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/549-96-п.](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/549-96-п)

Основна:

1. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: Навч. посіб./ С.Ф. Покропивний, С.М. Соболю, Г.О. Швиданенко, О.Г. Дерев'янку. – К.: КНЕУ, 2019. – 379 с.
2. Борман Д., Воротина Л., Федерман Р. Менеджмент: підприємницька діяльність у ринковій економіці. – Львів, «Світоч», 2017. -225 с.
3. Варналій З. Основи підприємництва. Навч. Посібник. – К.: Сузір'я, 2017. - 243 с
4. Горбонос Ф. В. Економіка підприємств : підручник / Ф. В. Горбонос. - К.: Знання, 2010. - 463 с..
5. Дмитрієв І.А. Економіка підприємства: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів / І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. – Х.: ФОП Бровін О.В., 2018. – 292 с
6. Економіка підприємства: підруч. / за заг. ред. С.Ф.Покропивного. – Вид. 3-ге, перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2015. – 528 с.
7. Економіка підприємства : навч. посіб. / за ред. А. В. Шегда. – К. : Знання, 2015. – 431 с.
8. Економіка та організація виробництва : підруч. / за ред. В. Г. Герасимчук – К. : Знання, 2017. – 678 с.
9. Податкова система: Навчальний посібник / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с. або електронний ресурс. - Режим доступу: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/Podatкова-systema-navchal-nyy-posibnyk.pdf>
10. Сідун В. А. Економіка підприємства : навч. посіб. / В. А. Сідун, Ю. В. Пономарьова. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К.: Центр навчальної літератури, 2016. – 356 с.
11. Економіка підприємств : Конспект лекцій. Для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 181 «Харчові технології», освітньо-професійної програми «Технології зберігання, консервування та переробки м'яса» денної, скороченої та заочної форми здобуття вищої освіти / Уклад.: Ємцев В.І. - К.: НУБІП, 2024.- 164 с.
12. Економіка підприємств : [Електронний ресурс]: методичні рекомендації до вивчення дисципліни, проведення практичних занять та виконання

контрольної роботи для здобувачів освітнього ступеня бакалавр спеціальності 181 «Харчові технології», освітньо-професійної програми «Технології зберігання, консервування та переробки м'яса» денної, скороченої та заочної форми здобуття вищої освіти / уклад. Віктор Ємцев – К.: НУБП, 2024. - 81 с.

Додаткова:

1. Богоявленська, Ю. В. Економіка та менеджмент праці : навч. посіб. / Ю. В. Богоявленська, Є. І. Ходаківський. – К. : Кондор, 2017. – 332 с
2. Єсінова Н.І. Економіка праці та соціально-трудова відносини : навч. посіб. / Н. І. Єсінова. – К.: Кондор, 2014. – 432 с.
3. Колот А. М. Мотивація персоналу : навч. посіб. / А. М. Колот. – К.: КНЕУ, 2019. – 340 с.
4. Краснокутська Н. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. посіб. / Н. С. Краснокутська. – Київ: Центр навчальної літератури, 2015. – 352 с.
5. Крушельницька О.В. Управління персоналом : навч. посіб. / О. В. Крушельницька, Д. П. Мельничук. – 2-ге вид., перероб. й доп. – К.: „Кондор”. – 2015. –308 с.
- 7.Тарасюк Г. М. Планова діяльність як системний процес управління підприємством : монографія / В. Д. Пархоменко. – Житомир: Житомирський державний технологічний університет, 2016. – 469 с

11. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://https://www.rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. – Режим доступу : sfs.gov.ua/
4. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>
5. Офіційний сайт [Міністерства фінансів України](https://www.mof.gov.ua/)– Режим доступу : <https://www.mof.gov.ua/>
- 6.Офіційний сайт Державного агентства України з управління національними проектами – Режим доступу : [http:// ns1.ukrproject.gov.ua/](http://ns1.ukrproject.gov.ua/)
- 7.Нормативні акти України – Режим доступу: www.nau.kiev.ua/
- 8.Інформація про систему планування матеріальних потреб виробництва (MRP). – Режим доступу: <http://www.management.com.ua/ims/ims002.html>
- 9.Характеристика системи «точно у термін» – Режим доступу: <https://www.cfin.ru/press/loginfo/2001-05/52-55.shtml>
- 10.Про управління бізнес процесами. – Режим доступу: www.management.com.ua/

11. – Режим доступу:

https://pidruchniki.com/67898/menedzhment/menedzhment_organizatsiy

12.Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/МЕНЕДЖМЕНТ>

13.Режим доступу: <http://www.management.com.ua/>